

zelebb törvényjavaslatot fog benyújtani a kormány. Készülőben van az állami tisztviselők pragmatikája. Rohamos ujtásoktól tartózkodni kell, mert nemzeti hagyományainkat csak úgy tudjuk megvédeni, ha a felfordulásszerű ujtásoktól tartózkodunk. Nem felfordulás kell, hanem átalakulás. A kormányának azaz álláspontja, hogy a választójog életbeléptetése előtt a legszigorubb házszabályokat alkotja meg.

Rátér ezután a Németországgal való szövetség kérdésére. Németország az első pillanattól kezdve a legnagyobb odaadással támogatott bennünket. Akiknek politikáját nemzeti szempontok irányítják, az nem helytelenítheti a Németországgal tervezett gazdasági összeköttetés mélyítését. A hadseregről szólva kijelenti, hogy azt nem lehet teljesen ajánlónak feltüntetni. A kormány felvette programjába és annak keresztülvitelére kötelezettséget vállalt. A fejedelem akarat itt egy örömdetes, a nemzet közóhájával egybehangzó tény, amelyet nem szabad presszióként bemutatni. Igéri, hogy a hadsereg reformja valóra fog mihamar válni. A gazdasági önállóságra vonatkozólag kijelenti, hogy a háború romboló hatásait gazdasági életünkre nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ez súlyosan szól amellett, hogy az önálló gazdasági berendezkedésre most nem térhetünk át. Azt hiszi, hogy a legalkotmányosabb álláspont az, hogy ha a gazdasági berendezkedés tárgyában az új országgyűlésnek hagyják fent a szabad rendelkezés jogát.

A választójogról szólva kijelenti, hogy ezt a közéletünkre nyomasztó hatású kérdést el kell intézni. A választójog alapelveihez, a választójog terjedelme és a választások tisztasága tekintetében változatlanul ragaszkodik, ezenfelül a megegyezés útja nincs elzárva. Kijelenti, hogy a választójog tekintetében titkos egyezségekre nem megy be.

A miniszterelnök beszéde után az elnök 5 percre felfüggeszti az ülést, amelynek újból való megnyitása után elhatározza a Ház, hogy megközelebbi ülését szombaton délelőtt 10 órakor tartja. Majd áttértek az interpellációk tárgyalására.

(Az interpellációk.)

Polónyi Géza a kormány alakításáról interpellál. Nem mond le semmiről, amihez a nemzetnek joga van. A választójog kérdésébe támogatni fogja a kormányt, de nem tartja elegendőnek a kormány katonai programját és helyteleníti, hogy az önálló vámterület és a jegybank nem szerepel a programban. Kérdezi a miniszterelnököt, hogy csak a király rendelkezik-e a hadsereg szolgálati nyelvvel és hogy a hadsereg nyelvéről való rendelkezés abszolút felségjog-e, vagy se. Az interpellációt kiadják a miniszterelnöknek.

Ezután Barfa Ödön interpellál a nagyszöllősi iskoláknak katonai célokra való felhasználása miatt. Apponyi válaszol az interpellációra és kijelenti, hogy mindent el fog követni, hogy a nagyszöllősi kivánsága a mennyire lehetséges teljesíthessék. Válaszát a Ház tudomásul vette. Az ülés ezután negyed négykor véget ért.

## Jelentés a Somogyi-könyvtár és városi muzeum állapotáról.

(Sajdtudósítónktól.) A szegedi Somogyi-könyvtár és városi muzeum igazgatósága csütörtökön terjesztette a tanács elé az 1917-ik évről szóló jelentését. A jelentésnek azokat az adatait, amelyek a nyilvánosság elé kíváncsnak, itt ismertetjük:

Miután a háború óta a kulturpalota épületén javítások alig történtek, az épület külseje meglehetősen elhanyagolt és megrongált, a mindössze 22 éves kulturpalota egyre jobban kezd valamit gazdátlan műemlék jellegét felvenni. A háború előtt is évről-évre halogatott általános restaurálást kívánatos volna mielőbb elrendelni, úgy a külső csin, mint a gyűjtemények biztonsága érdekében, amelyeket a mai rozoga ablakok mellett lehetetlen kellőleg megvédeni az ártalmas behatásoktól.

A könyvtárban a beosztott törzsanyag állománya az év végén 87.274 kötet. Az évi gyarapodás 1432 kötet, amiből 274 kötet adomány és tagilletmény, a többi vétel és letét. A törzsanyag állománya főszakok szerint a következő: ősnymtatvány 206, hittudomány 3567, jogtudomány 5737, államtudomány 3612, orvostudomány 3233, matematika, fizika és természetrajz 9900, filozófia, művészetek, pedagógia 7893, történelem és segédtudománnyal 16089, nyelvtudomány, irodalom 12974, vegyes 8838, újság 5225 kötet.

A szénmizériák miatt az olvasótermi szolgáltatást februárban teljesen szünetelt, márciusban csak 18, áprilisban csak 10, decemberben csak 6 napig tartott. Ezeknek a zavaroknak a következtében a háború miatt különben is évről-évre apadó olvasó-statisztika rendkívül csökkenést mutat. Míg a háború előtti utolsó normális esztendőben az olvasók száma 14.945, 1917-ben az olvasók száma már csak 2973 volt. A könyvtár nyitva volt 175 nap. Az olvasók átlagos napi száma 16—17. Ezek között volt: tanuló 1358, pap 27, tanár, tanító 141, író, hírlapíró 24, művész 32, ügyvéd, jogász 68, mérnök, technikus 79, orvos 8, gyógyszerész 8, katona 312, állami tisztviselő 96, városi tisztviselő 11, vasutas, postás 82, magántisztviselő 209, önálló kereskedő 2, kereskedősegéd 4, önálló iparos 3, iparos-segéd 35, háztulajdonos, tőkepénzes 1, egyéb 36, nő 437. Indokolt esetben házi használatra kiadott 205, elismervényre 451 mű. A könyvtárban használt művek száma 3796. A múlt évben megkezdtek a fővárosi lapokból a könyvvuidonságokra vonatkozó komolyabb kritikák gyűjtését, amelyeket kívágya belemagyasztanak az ismertetett könyvbe. A jelentés szerint a könyvtár rendezésénél Fischhof Ágota és Sebestyén Károly tanár voltak segítségére az igazgatóságnak.

A muzeum fejlesztéséről a háború alatt alig lehet szó. Egyébként az 1917. évben az összes osztályok nyitva voltak minden ünnepnapon délelőtt 10 órától 1-ig. Vidékiek ugyanebben az időben hétköznap is megtekintették a képtárt és régiségtárt. A látogatók száma — részben az igen forgalmas katonanapok következtében — igen nagy volt, a múlt évi 35.302-vel szemben 39.420.

Ásatás csak egy ízben történt az Óthalom különböző részein és az Óthalom vidékéhez tartozó fehértói partokon, részben a Fehértó szigetén s ennek az ásatásnak a költségeit nagyobb részben a Nemzeti Muzeum viselte. Az intézeti államsegélyre nem igen került sor, mert gazdag leletre nem igen volt kilátás, az ásatást végző orosz foglyok élelmezése pedig nemcsak rendkívül sokba került, de lelmi anyagok hiján majdnem lehetetlen volt, így néhány napi próbálkozás után legokosabbnak látszott a munkát abbahagyni és jobb időkre halasztani. Az ásatás mindazonáltal nem volt eredménytelen, mert a Fehértó őskori és középkori kulturájának konstatálása helytörténeti szempontból értékes, de a környék részletes felkutatása általános régészeti szempontból is kifizetőnek ígérkezik.

Az igazgatóság tervbe vette és már meg is kezdte Szeged régészeti térképének megrajzolását. A régiségtár összes évi gyarapodása 171 darab, aminek nagyobb része hadi emlék,

A régiségtári anyag az év végén 28125 darab, ebből őskori 13605, római 395, középkori és újkori 4062, kegyeleti tárgy 237 érem és pénzjegy 9856.

A néprajzi államsegélyt — nehéz gyűjtési körülmények között — augusztus havában legnagyobb részben Makó, Tótkomlós, Orosháza, Békéscsaba környékén töltöttük el. Az évi szaporulat 45 darab, amelyből 43 vétel, 2 adomány. Az osztály egész anyaga az év végén 6652 darab tárgy, amelyből tiszta magyar vonatkozású 6208, nemzetiségi 414, külföldi művelt népektől eredő 26, primitív népektől való 4.

A képzőművészeti gyűjtemény gyarapodása mindössze 2 kép, az egyik Joachim Ferenc festőművész önarcképe, a művész adománya; a másik Jendrassik Jenő „Visszaütasítás” című festménye, amelyet a város, a muzeumi alap terhelése nélkül — 2000 koronán vásárolt. A képzőművészeti gyűjtemény anyaga az év végén 22 szobor, 162 festmény, 30 rajz és metszet, 16 fénykép s 237 iparművészeti tárgy, összesen 437 darab. Megkezdtek a szegedi művészi plakátok gyűjtését is, feldolgozásukra azonban még nem volt idő.

A képtári osztály zsufoltsága szükségessé teszi, hogy valamelyes megoldási módot találjanak a képtár teherkönnyítésére. Képzőművészeti palota építéséről hosszú időn belül aligha lehet szó, ellenben az arcképes termet fel lehetne szabadítani azáltal, hogy onnan a festményeket (államférfiak és helyi vonatkozású közéleti férfiak portréi) visszavinnék a város tanácstermébe és közgyűlési termébe, ahová eredetileg is szánva voltak.

A természetrajzi tár gondozásával a főfelügyelőség Czögler Kálmán főreáliskolai tanárt bízták meg, aki munkásságát az állattár revíziójával kezdte meg.

A szolgálat rendben ment, bár a rendes körülmények közt is képtelenül kicsi személyzet minimumra apadása mellett csak megfeszített munkával volt fenttartható.

## POLITIKAI HIREK.

(Minisztertanács.) Csütörtökön délután dr. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amely 4 órától este félkilencig tartott. A minisztertanácson folyó ügyeket és élelmezési kérdéseket tárgyaltak.

(Serényi lesz a földmívelési miniszter.) Gróf Serényi Béla, aki ez idő szerint a Semmeringen tartózkodik a király ismételt kifejezett kívánságára elhatározta, hogy belép a kabinetbe és elvállalja a földmívelési tárcát. A jövő hét elején kihallgatáson jelenik meg a királynál, leteszi a hivatali esküt és kedden, vagy szerdán elfoglalja új hivatalát.

(Az új debreceni képviselő.) Csütörtökön volt Debrecen első kerületében a képviselőválasztás. Két jelölt lépett fel: Jánosy Zoltán és dr. Révi Nándor. A választás a késő délutáni órákban ért véget. Jánosyit nagy többséggel 741 szóval 121 ellenében választották meg képviselőnek Révi Nándorral szemben.

(A választókerületek beosztásáról szóló törvény a Ház előtt.) Vázsonyi Vilmos igazságügyi miniszter rövidesen a Ház elé fogja terjeszteni a választókerületek beosztásáról szóló törvényjavaslatot. A képviselőház ezt a törvényjavaslatot is a választójogi bizottsághoz fogja utasítani előzetes tárgyalásra. A választójogi törvényjavaslat és a kerületek beosztásáról szóló törvény a bizottsági letárgyalás után együttesen kerül a Ház elé.

(Az indemnitási törvényjavaslat.) Alkalmassint a Ház a közlebbi időben megkezdte az indemnitási törvényjavaslat tárgyalását. A kormány — hír szerint — négy hónapos indemnitást fog kérni a Háztól. Az indemnitás után — ha a választójogi bizottság munkájával elkészül — a választójogi törvényjavaslat kerül napirendre.

**FLEISCHER Nővérek női divattermében**

Aradi-utca 5 szám.

Legjutányosabban és legdivatosabb kivitelben készülnek costümök, ruhák, estélyi toilletek, színházi blousok, alakítások is.